

ΧΗΜΕΙΑ

ΘΕΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

27 ΜΑΪΟΥ 2009

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

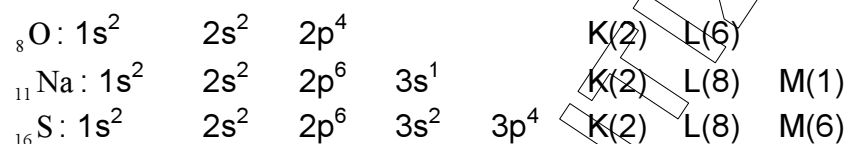
ΘΕΜΑ 1

1.1. γ 1.2. γ 1.3. β 1.4. δ

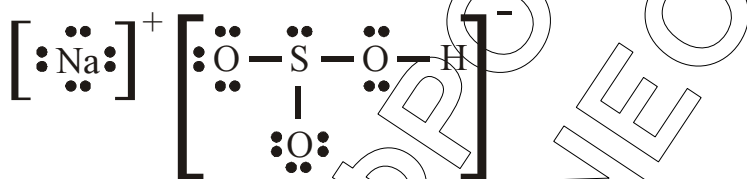
1.5 α. Λ β. Σ γ. Σ δ. Λ ε. Σ

ΘΕΜΑ 2

2.1 α.

β

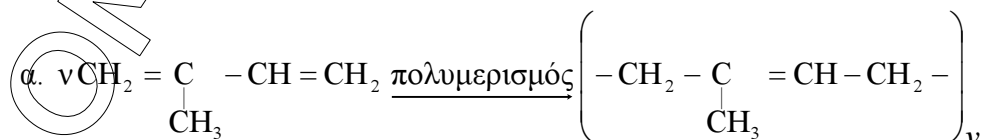
2.2.α

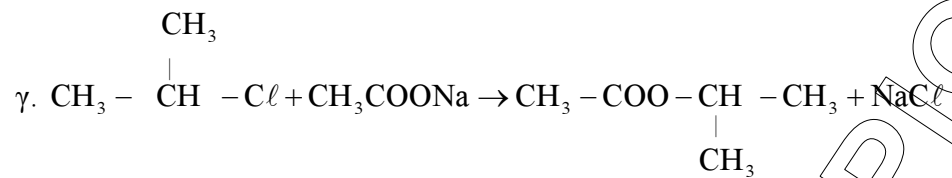
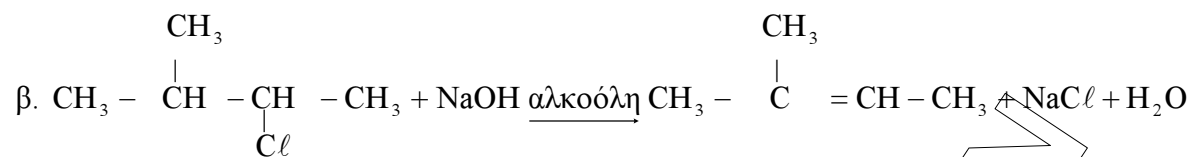
K_a	Οξύ	Συζυγής βάση	K_b
10^{-2}	HSO_4^-	SO_4^{2-}	10^{-12}
10^{-5}	CH_3COOH	CH_3COO^-	10^{-9}

β. Η ισορροπία είναι μετατοπισμένη προς τα αριστερά.

Στις αντιδράσεις οξέος – βάσης η ισορροπία μετατοπίζεται προς το ασθενέστερο οξύ και την ασθενέστερη βάση.

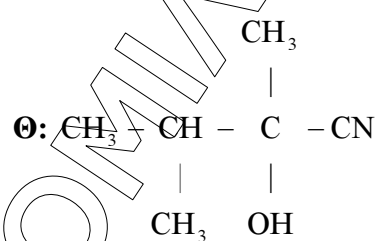
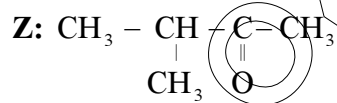
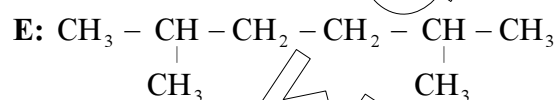
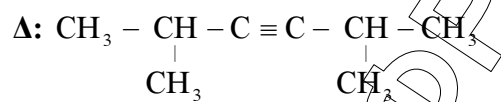
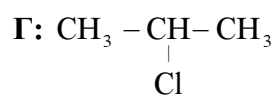
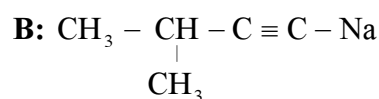
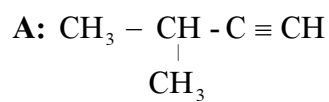
2.3.

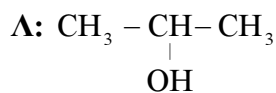
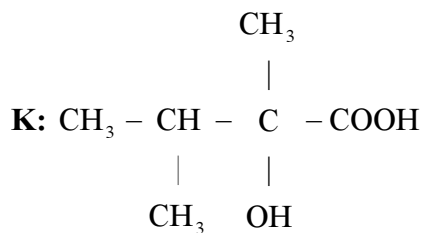

ΘΕΜΑ 3

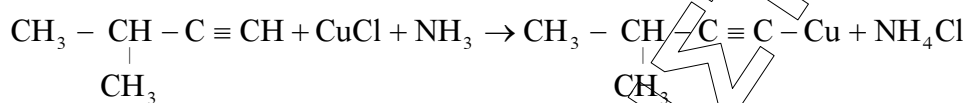
3.1

3.2

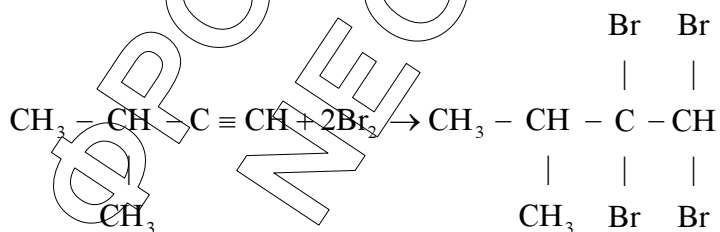
α.

β.

3.3

1 mol
0,1 mol

2 mol
x; x = 0,2 mol

$$C = \frac{n}{V} \Rightarrow V = \frac{n}{C} = \frac{0,2}{0,4} = 0,5 \text{ L} \quad \text{ή} \quad 500 \text{ mL}$$

ΘΕΜΑ 4

1. Υπολογίζουμε το pH του Δ₁:

Μ ₁	NH ₃ + H ₂ O	⇌	NH ₄ ⁺ +	OH ⁻
Αρχ	0,1	-	-	-
Ιοντ/παρ	x	-	x	x
Π	0,1 - x	-	x	x

Λόγω των προσεγγίσεων 0,1 - x ≈ 0,1

$$K_b = \frac{x^2}{0,1} = 10^{-5} \Rightarrow x^2 = 10^{-6} \Rightarrow x = [\text{OH}^-] = 10^{-3} \text{ M}$$

$$\text{pOH} = -\log 10^{-3} = 3 \text{ \acute{o}\pi\omicron\tau\epsilon \text{ pH} = 11}$$

Με την αραιΰωση του διαλύματος, λόγω αύξησης του όγκου, η $[\text{OH}^-]$ θα μειωθεί οπότε το pH στο Δ₂ θα μειωθεί, δηλαδή $\text{pH}' = 10$ και $\text{pOH}' = 4$ και $[\text{OH}^-] = x' = 10^{-4} \text{ M}$.

Η K_b παραμένει σταθερή, οπότε $K_b = \frac{x'^2}{c'}$, όπου c' η νέα συγκέντρωση της NH_3

$$c' = \frac{x'^2}{K_b} = \frac{10^{-8}}{10^{-5}} = 10^{-3} \text{ M}$$

$$\text{Από την αραιΰωση \acute{e}\chi\omicron\upsilon\mu\epsilon: } C \cdot V = C' \cdot V' \Rightarrow V' = \frac{0,1 \cdot 0,1}{10^{-3}} = 10 \text{ L}$$

$$\text{\textbackslash}\acute{\alpha}\rho\alpha V_{\text{νερού}} = V' - V = 10 - 0,1 = 9,9 \text{ L.}$$

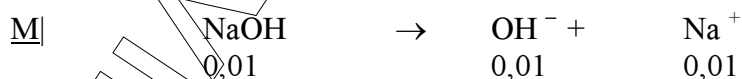
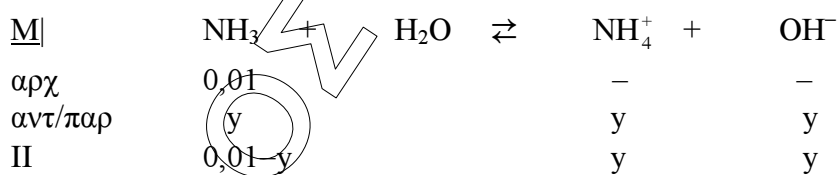
2. Αραιώνοντας το διάλυμα Δ₁ στο 1 L, η νέα συγκέντρωση σε NH_3 στο Δ₃ γίνεται:

$$C'' = \frac{0,1 \cdot 0,1}{1} = 10^{-2} \text{ M}$$

Η συγκέντρωση για το NaOH στο Δ₃ είναι:

$$C_{\text{NaOH}} = \frac{0,4}{1} = 0,01 \text{ M} = 10^{-2} \text{ M}$$

Στο διάλυμα Δ₃, υπάρχει κοινό ιόν OH^- :

$$K_b = \frac{(y + 0,01)y}{0,01 - y} \text{ \textbackslash}\text{Λ}\acute{o}\gamma\omega \text{ \textbackslash}\text{π}\rho\omicron\sigma\epsilon\gamma\gamma\acute{\iota}\sigma\epsilon\omega\upsilon\omicron\text{ν } 0,01 + y \approx 0,01 \text{ \textbackslash}\text{κ}\alpha\iota \text{ } 0,01 - y \approx 0,01$$

$$\text{\textbackslash}\text{ο}\text{\textbackslash}\text{π}\text{ότε } 10^{-5} = \frac{0,01 \cdot y}{0,01} \Leftrightarrow y = 10^{-5} \text{ M}$$

$$a = \frac{y}{0,01} = \frac{10^{-5}}{10^{-2}} = 10^{-3}$$

$$\text{pOH} = -\log[\text{OH}^-] = -\log(0,01 + y) \approx -\log 0,01 = 2$$

Οπότε $\text{pH} = 12$.

3. Το HCl θα αντιδράσει και με τις δύο βάσεις:

Στο Δ3: $n_{\text{NH}_3} = 0,01 \cdot 1 = 0,01 \text{ mol}$ και $n_{\text{NaOH}} = \frac{0,4}{40} = 0,01 \text{ mol}$

<u>mol</u>	NH_3	+	HCl	$\rightarrow$	NH_4Cl
αρχ	0,01		0,02		–
αντ/παρ	0,01		0,01		0,01
τελ	–		0,01		0,01

<u>mol</u>	NaOH	+	HCl	$\rightarrow$	NaCl	+	H_2O
αρχ	0,01		0,01		–		–
αντ/παρ	0,01		0,01		0,01		0,01
τελ	–		–		0,01		0,01

Οπότε το τελικό διάλυμα περιέχει NaCl και NH_4Cl .

Το NaCl δεν επηρεάζει το pH του διαλύματος, διότι προέρχεται από εξουδετέρωση ισχυρού οξέος από ισχυρή βάση, οπότε το pH θα υπολογιστεί από το NH_4Cl για το οποίο:

$$C = \frac{n}{v} = \frac{0,01}{1} = 0,01 \text{ M}$$

<u>M</u>	NH_4Cl	$\rightarrow$	NH_4^+	+	Cl^-
	0,01		0,01		0,01

<u>M</u>	NH_4^+	+	H_2O	$\rightleftharpoons$	NH_3	+	H_3O^+
αρχ	0,01		–		–		–
ιοντ/παρ	ω		ω		ω		ω
Π	0,01 – ω		ω		ω		ω

Λόγω συζυγούς ζεύγους $\text{NH}_3 - \text{NH}_4^+$, $K_{a_{\text{NH}_4^+}} = \frac{K_w}{K_{b_{\text{NH}_3}}} = \frac{10^{-14}}{10^{-5}} = 10^{-9}$.

Οπότε $K_{a_{\text{NH}_4^+}} = \frac{\omega^2}{0,01 - \omega}$ λόγω προσεγγίσεων $0,01 - \omega \approx 0,01$

$$10^{-9} = \frac{\omega^2}{10^{-2}} \Rightarrow \omega = 10^{-5,5} \text{ M} = [\text{H}_3\text{O}^+]$$

Δηλαδή $\text{pH} = -\log 10^{-5,5} = 5,5$.